

עין משפט ונר מצוה

צד:

גיד הנשה פרק שביעי חולין

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר וכו' חיינו כשאומר לו דבשרה היא. ע"י לקמן דף קו ע"א ובמהש"א שם:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אמר וכו' דיכול לומר רב אשי בשינויאל:

אחד מפני האנסים. שעובד כוכבים אנס הוא ומעבד הדינר צידו וגחל את הטבח: **כיון דלא אכרו.** היום והכל יודעים שאין היום טרפה באיטליז: **אפי למיזבן מיניה.** ואוכלה בגידה כסבור שניטל: **אלא פשיטא במקום שאין מכריזין.** דלא זבני מיניה אימא מצינתא כו': **אלא במקום שמכריזין.** והיום אירע להם אונס שלא הכריז הלכך אחי ישראל למיזבן מיניה: **אכרוזי הוו מכרוזי.** ומדלא אכרוזי לאו טרפה היא ויאלל ומה בכך: **רבא אמר כולה במקום שמכריזין רישא.** דקתני וצעובד כוכבים אפילו חתוכה אין נריך לטוול כשהכריזו היום שאותו היום לא יקח ישראל צמר מעובד כוכבים וסיפא נמי דאסור לשלוח דינר ציד עובד כוכבים כשהכריזו היום דהואיל ויש טרפה ימכרנה לו: **מליעתא בשלא הכריזו.** שאירע להם אונס ולא הכריז על טרפה שנפלה לידם לפיכך אסור למכרה לעובד כוכבים שמה ימכרנה לישראל דהואיל ומקום שמכריזין הוא והיום לא הכריזו אחי למיזבן מיניה: **כולה במקום שאין מכריזין.** ולא זבין ישראל מעובד כוכבים צמר הילכך רישא א"ל לטוול גידה וסיפא נמי אסור לשלוח עובד כוכבים וליקח צמר דכיון דזבין מכריזין יש לחוש שמה יש טרפה באיטליז ואין אנו יודעין: **ומליעתא.** דקתני אסור למכור לעובד כוכבים אם לא הודיעו: **גזירה שמה ימכרנה לו.** הטבח צפני ישראל וזה הרואה לא שמע מן הטבח שהיא טרפה סבור שהיא כשרה. ומיהו צרישא גבי שולח ירך לעובד כוכבים לא גזר שמה יתננה לו צפני ישראל ויחזקנה מידו ויאכלנה בגידה דבשלמא גבי מכירת טבח באיטליז קמזבין ליה לעובד כוכבים התם ישראל טובא קיימי וחזו ומיישינן דלמא חד מינייהו הדר חזבין לה מיניה אבל שולח לעובד כוכבים צבימו הוא ומי ראה ואת"ל יראה אדם לא גזרינן כולי האי שמה יקחנה זה דכ"ע לא זבני צישרא ותנא דמתני' פליג אסתא דצרייתא וגזר זה כדאולמנא לעיל גזירה שמה יתננה לו כו': **נפל צישרא לצני חילא.** צא לדינו צמר לעובדי כוכבים: **לא זבני.** דגנאי הוא להם מאחר שאין אנו רוצים לאוכלה: **אינהו הוה דקא מטעו אנפשייהו.** דלא משיילי אי טרפה אי כשרה. והאי דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת

שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני דאומר לו בשצילך אני פותחם דודאי גונב דעתו: **הוו אחו לסיכרא פגעו אהדדי.** וכסבור מר זוטרא שלקראתו יאלו: **כולי האי.** יאלתם יותר מדאי: **לא הוה ידעין.** ולעשות עסקינו ולילך למקום אחר יאלו: **דאלתשפיה לדעתיה.** שהיה סבור תחלה שכדוטהו: **והא קמטעין ליה.** אם לא הייתי מגלהו היה מחזיק לנו טובה חנם: **אינהו הוה דמטעי אנפשיה.** אחרי שאנו לא אחרנו לו לקראתך יאלו:

אי

שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני דאומר לו בשצילך אני פותחם דודאי גונב דעתו: **הוו אחו לסיכרא פגעו אהדדי.** וכסבור מר זוטרא שלקראתו יאלו: **כולי האי.** יאלתם יותר מדאי: **לא הוה ידעין.** ולעשות עסקינו ולילך למקום אחר יאלו: **דאלתשפיה לדעתיה.** שהיה סבור תחלה שכדוטהו: **והא קמטעין ליה.** אם לא הייתי מגלהו היה מחזיק לנו טובה חנם: **אינהו הוה דמטעי אנפשיה.** אחרי שאנו לא אחרנו לו לקראתך יאלו:

והא קא מטיעין צ"ה. וא"ת והא אין זה טעות כיון דכלאו הכי היו צאים לכדורו דקאמר ליה טפי הוה טרחנא דכה"ג אמרינן לעיל שאני עולא דחציב ליה לרב יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסידא כל כך במה שפותחן כיון שהיו מכורות לחנוני מ"מ בעצורו פתחן וכיון דאפילו לא היו מכורות היה פותחן בעצורו לא הותרך להודיעו כלל אבל הכא לא צאו כלל בעצורו:

אין

אמר אביי אין רישא וסיפא במקום שאין מכריזין. תימה לאזיי ורבא ורב אשי צרישא היכי משדר ליה חתוכה הא לעיל אמרי' חתוכה אסור גזירה שמה יתננה לו צפני ישראל אי נמי משום דגניב ליה דעתיה וי"ל דלית להו להנך שינויי אלא שינוייא קמא דאוקי במקום שמכריזין וחיתוך דעובד כוכבים מידע ידיע וצחנס פירש צקונטרס אמילתיה דרב אשי דפליג תנא דמתני' אסתא דצרייתא קמא דלעיל לומר רב אשי (א) צשינויא קמא דלעיל דכפרישית והא דקתני מצינתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים מפני שמטעהו דוקא במכירה הוא דאסור לפי שהעובד כוכבים נתן מעות צמורת שחטה אכל בשולח דורון לא חיישין וסיפא דחיש שמה ימכרו לו נבלות וטרפות לא שימכרו צמורת שחטה אלא שמה ימכרו לו ויודיעוהו שהיא טרפה והעובד כוכבי' לא יגיד לו ולהא חיישי אמוראי דהכא והא דקתני ואחד שמה יחזור וימכרנה לישראל לאזיי ורבא איירי במקום שמכריזין ולא הכריזו אבל במקום שאין מכריזין לא חיישין דלמא הדר זבין לה ישראל מיניה אפילו במכירת טבח באיטליז דאיכא ישראל טובא ורב אשי חייש כיון דטובא ישראל קיימי התם דילמא חד מינייהו הדר זבין לה מיניה כדפירש צקונטרס ומיהו להווא שינוייא דמשינא לעיל גזירה שמה יתננה לו צפני ישראל קשה רישא דהך צרייתא דווקא לומר דפליג ומפרש ר"ת דלעיל צמנתינן איירי צאומר הישראל לעובד כוכבים שהיא מנוקרת והתם הוא דאסור משום דגונב דעתו אלא שלימה הא חזי ליה עובד כוכבים שאל ניטל הגיד אע"פ שישראל אמר לו שניטל יודע עובד כוכבים שהוא משקר ולכך חיישין נמי בחתוכה שמה יתננה לו צפני ישראל ויקנה ישראל מן העובד כוכבים אף במקום שאין מכריזין ויאכלנה בגידה ולא חיש דלמא טרפה היא מאחר שאומר ישראל צעה צעותה לעובד כוכבים שמתנה וטרח צה לייטול הגיד עד שראוי לעלמו דאפי' יהא מותר לגנוב דעת העובד כוכבים מ"מ לא מסיק אדעתיה שלהטעותו אומר לו כן והא דדייק מדאיקפד שמואל דאסור לגנוב דעתו יודע היה שמואל שצנענא נתן לו ולא היה לו לחוש שמה ראה ישראל אחר אלא משום גניבת דעתו וצרייתא דקתני וצעובד כוכבים

צין חתוכה וצין שלימה א"ל לייטול הימנה גיד הנשה התם כשנתן לו סתם ולא אמר לו שהיא מנוקרת דאיהו דאטעי אנפשיה וגם ליכא למיחש דלמא חזי ליה ישראל חזבין ליה מן העובד כוכבים דצמקום שאין מכריזין איירי וחיש שמה אחר שניטל הגיד נודע לו שהיא טרפה ולכך נותנה לעובד כוכבים אבל היכא דאמר לעובד כוכבים שהיא מנוקרת לא חיש דלמא טרפה היא דאי טרפה היא מאי נפקא מיניה דניקור הרי אינה ראויה לעלמו ומצינתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים *היינו כשאומר לו דכשרה היא ולכך

אסור משום דמטעהו וגם משום שמה יקנה ישראל ממנו במקום שמה ימכרנה לישראל אסור כן קא חשיב ישראל הרואה דלהשציב מקחו אומר לו כן דכשרה דמיה יקרים דראויה לימכר לישראל אבל כשאומר דניטל גיד הימנה לא שייך טעם זה דלא עדיפא צהכי ורב אשי סבר דאפילו במקום שאין מכריזין חיישין דישראל השומע לא אסיק אדעתיה דלהשציב מקחו אומר כן וא"ת ולפלוג ולימני צדידה בגיד וצמקום שאין מכריזין צהכי איירי רישא לאזיי דכשאומר לו שהיא מנוקרת אין לשלוח עד שייטול הימנה גיד הנשה מפני שני דברים אחד מפני שמטעהו ואחד שמה יחזור וימכרנה לישראל וי"ל דנקט נבלה וטרפה לרבוצא דקא ס"ד דלא אסור מפני שמטעהו כשמוכר לו בחזקת שחטה לפי שידע דלהשציב מקחו אומר כן: **אינהו דקא מטיעו אנפשייהו בי הא.** פי' צקונטרס והא דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני כשאומר לו בשצילך אני פותחן דודאי גונב דעתו ואין נראה דהא אלא אם כן הודיעו קתני דמשמע אפילו

בסתם אסור ולא שרי אלא צכה"ג ועוד דמאי פריך מרב יהודה דפתח ליה לעולא דהא ודאי שלא היה מטעהו רב יהודה לומר לו בשצילך אני פותחן לכך נראה דהתם צסתם ואסור משום דאין לאורח לאסוקי אדעתיה דמכורות לחנוני אבל הכא איצעי [להן] לאסוקי אדעתיהו דטרפה היא ומר זוטרא איצעי ליה לאסוקי אדעתיה שלא לקראתו היו צאים אלא לזורך עצמם:

והא קא מטיעין צ"ה. וא"ת והא אין זה טעות כיון דכלאו הכי היו צאים לכדורו דקאמר ליה טפי הוה טרחנא דכה"ג אמרינן לעיל שאני עולא דחציב ליה לרב יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסידא כל כך במה שפותחן כיון שהיו מכורות לחנוני מ"מ בעצורו פתחן וכיון דאפילו לא היו מכורות היה פותחן בעצורו לא הותרך להודיעו כלל אבל הכא לא צאו כלל בעצורו:

אין

אמר אביי אין רישא וסיפא במקום שאין מכריזין. תימה לאזיי ורבא ורב אשי צרישא היכי משדר ליה חתוכה הא לעיל אמרי' חתוכה אסור גזירה שמה יתננה לו צפני ישראל אי נמי משום דגניב ליה דעתיה וי"ל דלית להו להנך שינויי אלא שינוייא קמא דאוקי במקום שמכריזין וחיתוך דעובד כוכבים מידע ידיע וצחנס פירש צקונטרס אמילתיה דרב אשי דפליג תנא דמתני' אסתא דצרייתא קמא דלעיל לומר רב אשי (א) צשינויא קמא דלעיל דכפרישית והא דקתני מצינתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים מפני שמטעהו דוקא במכירה הוא דאסור לפי שהעובד כוכבים נתן מעות צמורת שחטה אכל בשולח דורון לא חיישין וסיפא דחיש שמה ימכרו לו נבלות וטרפות לא שימכרו צמורת שחטה אלא שמה ימכרו לו ויודיעוהו שהיא טרפה והעובד כוכבי' לא יגיד לו ולהא חיישי אמוראי דהכא והא דקתני ואחד שמה יחזור וימכרנה לישראל לאזיי ורבא איירי במקום שמכריזין ולא הכריזו אבל במקום שאין מכריזין לא חיישין דלמא הדר זבין לה ישראל מיניה אפילו במכירת טבח באיטליז דאיכא ישראל טובא ורב אשי חייש כיון דטובא ישראל קיימי התם דילמא חד מינייהו הדר זבין לה מיניה כדפירש צקונטרס ומיהו להווא שינוייא דמשינא לעיל גזירה שמה יתננה לו צפני ישראל קשה רישא דהך צרייתא דווקא לומר דפליג ומפרש ר"ת דלעיל צמנתינן איירי צאומר הישראל לעובד כוכבים שהיא מנוקרת והתם הוא דאסור משום דגונב דעתו אלא שלימה הא חזי ליה עובד כוכבים שאל ניטל הגיד אע"פ שישראל אמר לו שניטל יודע עובד כוכבים שהוא משקר ולכך חיישין נמי בחתוכה שמה יתננה לו צפני ישראל ויקנה ישראל מן העובד כוכבים אף במקום שאין מכריזין ויאכלנה בגידה ולא חיש דלמא טרפה היא מאחר שאומר ישראל צעה צעותה לעובד כוכבים שמתנה וטרח צה לייטול הגיד עד שראוי לעלמו דאפי' יהא מותר לגנוב דעת העובד כוכבים מ"מ לא מסיק אדעתיה שלהטעותו אומר לו כן והא דדייק מדאיקפד שמואל דאסור לגנוב דעתו יודע היה שמואל שצנענא נתן לו ולא היה לו לחוש שמה ראה ישראל אחר אלא משום גניבת דעתו וצרייתא דקתני וצעובד כוכבים

צין חתוכה וצין שלימה א"ל לייטול הימנה גיד הנשה התם כשנתן לו סתם ולא אמר לו שהיא מנוקרת דאיהו דאטעי אנפשיה וגם ליכא למיחש דלמא חזי ליה ישראל חזבין ליה מן העובד כוכבים דצמקום שאין מכריזין איירי וחיש שמה אחר שניטל הגיד נודע לו שהיא טרפה ולכך נותנה לעובד כוכבים אבל היכא דאמר לעובד כוכבים שהיא מנוקרת לא חיש דלמא טרפה היא דאי טרפה היא מאי נפקא מיניה דניקור הרי אינה ראויה לעלמו ומצינתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים *היינו כשאומר לו דכשרה היא ולכך

אסור משום דמטעהו וגם משום שמה יקנה ישראל ממנו במקום שמה ימכרנה לישראל אסור כן קא חשיב ישראל הרואה דלהשציב מקחו אומר לו כן דכשרה דמיה יקרים דראויה לימכר לישראל אבל כשאומר דניטל גיד הימנה לא שייך טעם זה דלא עדיפא צהכי ורב אשי סבר דאפילו במקום שאין מכריזין חיישין דישראל השומע לא אסיק אדעתיה דלהשציב מקחו אומר כן וא"ת ולפלוג ולימני צדידה בגיד וצמקום שאין מכריזין צהכי איירי רישא לאזיי דכשאומר לו שהיא מנוקרת אין לשלוח עד שייטול הימנה גיד הנשה מפני שני דברים אחד מפני שמטעהו ואחד שמה יחזור וימכרנה לישראל וי"ל דנקט נבלה וטרפה לרבוצא דקא ס"ד דלא אסור מפני שמטעהו כשמוכר לו בחזקת שחטה לפי שידע דלהשציב מקחו אומר כן: **אינהו דקא מטיעו אנפשייהו בי הא.** פי' צקונטרס והא דקתני לעיל מפני שמטעהו צמוכר לו בחזקת שחטה וכן הפותח חציות המכורות לחנוני כשאומר לו בשצילך אני פותחן דודאי גונב דעתו ואין נראה דהא אלא אם כן הודיעו קתני דמשמע אפילו

בסתם אסור ולא שרי אלא צכה"ג ועוד דמאי פריך מרב יהודה דפתח ליה לעולא דהא ודאי שלא היה מטעהו רב יהודה לומר לו בשצילך אני פותחן לכך נראה דהתם צסתם ואסור משום דאין לאורח לאסוקי אדעתיה דמכורות לחנוני אבל הכא איצעי [להן] לאסוקי אדעתיהו דטרפה היא ומר זוטרא איצעי ליה לאסוקי אדעתיה שלא לקראתו היו צאים אלא לזורך עצמם:

והא קא מטיעין צ"ה. וא"ת והא אין זה טעות כיון דכלאו הכי היו צאים לכדורו דקאמר ליה טפי הוה טרחנא דכה"ג אמרינן לעיל שאני עולא דחציב ליה לרב יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסידא כל כך במה שפותחן כיון שהיו מכורות לחנוני מ"מ בעצורו פתחן וכיון דאפילו לא היו מכורות היה פותחן בעצורו לא הותרך להודיעו כלל אבל הכא לא צאו כלל בעצורו:

אין

אמר אביי אין רישא וסיפא במקום שאין מכריזין. תימה לאזיי ורבא ורב אשי צרישא היכי משדר ליה חתוכה הא לעיל אמרי' חתוכה אסור גזירה שמה יתננה לו צפני ישראל אי נמי משום דגניב ליה דעתיה וי"ל דלית להו להנך שינויי אלא שינוייא קמא דאוקי במקום שמכריזין וחיתוך דעובד כוכבים מידע ידיע וצחנס פירש צקונטרס אמילתיה דרב אשי דפליג תנא דמתני' אסתא דצרייתא קמא דלעיל לומר רב אשי (א) צשינויא קמא דלעיל דכפרישית והא דקתני מצינתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים מפני שמטעהו דוקא במכירה הוא דאסור לפי שהעובד כוכבים נתן מעות צמורת שחטה אכל בשולח דורון לא חיישין וסיפא דחיש שמה ימכרו לו נבלות וטרפות לא שימכרו צמורת שחטה אלא שמה ימכרו לו ויודיעוהו שהיא טרפה והעובד כוכבי' לא יגיד לו ולהא חיישי אמוראי דהכא והא דקתני ואחד שמה יחזור וימכרנה לישראל לאזיי ורבא איירי במקום שמכריזין ולא הכריזו אבל במקום שאין מכריזין לא חיישין דלמא הדר זבין לה ישראל מיניה אפילו במכירת טבח באיטליז דאיכא ישראל טובא ורב אשי חייש כיון דטובא ישראל קיימי התם דילמא חד מינייהו הדר זבין לה מיניה כדפירש צקונטרס ומיהו להווא שינוייא דמשינא לעיל גזירה שמה יתננה לו צפני ישראל קשה רישא דהך צרייתא דווקא לומר דפליג ומפרש ר"ת דלעיל צמנתינן איירי צאומר הישראל לעובד כוכבים שהיא מנוקרת והתם הוא דאסור משום דגונב דעתו אלא שלימה הא חזי ליה עובד כוכבים שאל ניטל הגיד אע"פ שישראל אמר לו שניטל יודע עובד כוכבים שהוא משקר ולכך חיישין נמי בחתוכה שמה יתננה לו צפני ישראל ויקנה ישראל מן העובד כוכבים אף במקום שאין מכריזין ויאכלנה בגידה ולא חיש דלמא טרפה היא מאחר שאומר ישראל צעה צעותה לעובד כוכבים שמתנה וטרח צה לייטול הגיד עד שראוי לעלמו דאפי' יהא מותר לגנוב דעת העובד כוכבים מ"מ לא מסיק אדעתיה שלהטעותו אומר לו כן והא דדייק מדאיקפד שמואל דאסור לגנוב דעתו יודע היה שמואל שצנענא נתן לו ולא היה לו לחוש שמה ראה ישראל אחר אלא משום גניבת דעתו וצרייתא דקתני וצעובד כוכבים

צין חתוכה וצין שלימה א"ל לייטול הימנה גיד הנשה התם כשנתן לו סתם ולא אמר לו שהיא מנוקרת דאיהו דאטעי אנפשיה וגם ליכא למיחש דלמא חזי ליה ישראל חזבין ליה מן העובד כוכבים דצמקום שאין מכריזין איירי וחיש שמה אחר שניטל הגיד נודע לו שהיא טרפה ולכך נותנה לעובד כוכבים אבל היכא דאמר לעובד כוכבים שהיא מנוקרת לא חיש דלמא טרפה היא דאי טרפה היא מאי נפקא מיניה דניקור הרי אינה ראויה לעלמו ומצינתא דאין מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים *היינו כשאומר לו דכשרה היא ולכך

משנותן לאחרים: אלא פשיטא במקום שאין מכריזין כלומר במקום שאין רגילין להכריז באותו מקום אין קונה על הכל ישראל מא"י בשר לפיכך בא"י בין שלימה ובין חתוכה אין צריך לייטול ממנה גיד הנשה דלא אחי ישראל מיזבן מיניה. אלא פשיטא במקום שמכריזין כלומר במקום שרגילין להכריז ביום שלא הכריזו לא ימכרו לו נבלות וטרפות לא"י שמה יחזור וימכרנה לישראל. ומצעתא בשלא הכריזו כלומר במקום שרגילין להכריז ביום שלא הכריזו אין מוכרין נבלות וטרפות לא"י שמה ימכרנה לישראל ורב אשי אמר כולה במקום שאין מכריזין. ואי פרכת (אי) במקום שאין רגילין להכריז אמאי אין מוכרין נבלות וטרפות לא"י והא לא אחי ישראל למיזבן מיניה גזרה שמה ימכרנה לו בפני ישראל: אינהו הוא דקא מטעו כר כלומר הן יודעין שטרפה והא דלא קא מכרו נפל טרפתא לבני חילא כי הוי דלא מימאסו: הא קא מטעין ליה. כלומר דאין אמרי' ליה דאנן נפקינן לקדמותיה וקא מטעין ליה: אינהו הוה דקא מטעי נפשיה כלומר שהוא יודע דלא נפקינן לקדמותיה ואף על פי כן קאמר אמאי איצטער רבנן: